

College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Haaksbergen
t.a.v. Afdeling Ruimtelijke Ordening, team vergunningen
Postbus 102
7480 AC Haaksbergen

Zwolle, 10 juni 2021

Ons Kenmerk: R15330-2021
Uw Kenmerk: Z/21/019655/
OLO-nummer: 5809449
Betreft: realiseren van een zonnepark
Adres: nabij de Schoolkaterwijk
Inlichtingen bij: Rob Klein Goldewijk

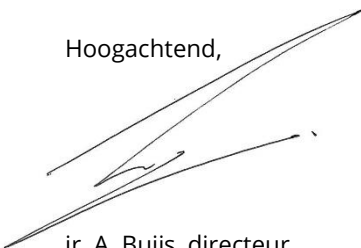
Geacht college,

Bovengenoemde aanvraag voor het realiseren van een zonnepark is op 3 juni 2021 voor advies binnengekomen.

BEOORDELINGSKADER Het plan is beoordeeld op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de criteria zoals vermeld in het betreffende welstandsgebied en/of het beeldkwaliteitsplan van uw gemeente.

CONCLUSIE **Het ingediende plan is niet in strijd met redelijke eisen van welstand.**

Hoogachtend,

ir. A. Buijs, directeur
namens deze
ir. E.H.G. Nijhuis, stadsbouwmeester

Aan de Stadsmuur 79-83
Postbus 531, 8000 AM Zwolle
038 – 4213257
mail@hetoversticht.nl
www.hetoversticht.nl

KvK 40059486
BTW NL0026.45.440.B01
IBAN NL47RABO0184885671

Quickscan flora en fauna
N18 Noord Haaksbergen

Nijverdal, 18 januari 2021
Projectnummer 20.177 (Versie 3)

Colofon

Titel	Quickscan flora en fauna N18 Noord Haaksbergen (grenzend aan Schoolkaterdijk 51)
Uitvoering	Otte Groenadvies
Veldinventarisatie	Ing. P. Otte
Gecontroleerd	T.M. Stam – Propedeuse Hoger Beroepsonderwijs Bos en Natuurbeheer 2020
Opdrachtgever	Pure Energie en energie coöperatie Haaksbergen t.a.v. mevrouw. P. Bakker Hengelsestraat 585 Postbus 3141, 7500 DC Enschede 053 434 1200 p.bakker@pure-energie.nl
Projectnummer	20.177 (Versie 3)
Datum	1 februari 2021
Vrijgegeven door	Mevr. P. Bakker
Status	Definitief

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies uitgevoerde onderzoek neemt.

Brilsweg 1a
7441 BV te Nijverdal
Tel: 06 - 511 77 946
mail: info@ottegroenadvies.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding en doelstelling	4
1.1.1 Uitgangspunten.....	4
1.2. Methodiek	4
1.2.1. Wat is een quickscan.....	4
1.2.2. Uitvoer onderzoek	5
2. Wetgeving	6
3. Gebiedsomschrijving	7
3.1. Huidig gebruik planlocatie en omgeving	7
3.2. Projectvoornemen	8
3.3. Foto impressie planlocatie	8
4. Gebiedsbescherming	10
4.1. Natura 2000	10
4.2. Natuur Netwerk Nederland (NNN) & Zone Ondernemen met Natuur en Water (Zone ONW)	11
4.3. Weidevogelgebied	11
5. Beschermde flora en fauna	12
5.1. Flora	12
5.2. Zoogdieren	12
5.3. Vleermuizen	14
5.4. Vogels	15
5.5. Overige soorten	17
6. Conclusies	18
6.1. Overzicht van de bevindingen	18
6.2. Aanbevelingen	19
7. Kwaliteitsborging- en geldigheid	21
Bibliografie	22
Bijlage	24
BIJLAGE 1: WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING – SOORTBESCHERMING	24

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doelstelling

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan, het aanleggen van een grondgebonden zonnepark, uitvoerbaar is. In dit kader dient een quickscan flora en fauna uitgevoerd te worden op de locatie N18 Noord Haaksbergen.

1.1.1 Uitgangspunten

Uitgangspunt voor deze rapportage is de inkomende e-mail van mevrouw P. Bakker op 16 oktober 2020. Met als onderwerp Offerte quickscan F&F N18 Haaksbergen en N18 Eeltinkveld. Na aanpassing van de projectlocatie is op 8 december 2020 door Otte Groenadvies een aangepaste offerte met nr. 20.145 per mail verstuurd. Op 9 december 2020 is de offerte telefonisch en per mail door mevrouw P. Bakker geaccordeerd.

1.2. Methodiek

Om optimaal om te gaan met het zorgvuldigheidsprincipe uit de Wet natuurbescherming (Wnb) hebben de initiatiefnemers besloten om een onderzoek te laten doen, alvorens de werkzaamheden uit te voeren. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wnb.

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quickscan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkelingen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wnb.

In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving en –beleid.

1.2.1. Wat is een quickscan

De quickscan flora en fauna is een oriënterend onderzoek. Hierin wordt de geplande ontwikkeling getoetst aan de natuurwetgeving. Door middel van een veldbezoek en bureauonderzoek wordt beoordeeld welke natuurwaarden verwacht worden in het plangebied en wordt gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of de plannen mogelijk een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde Natuurmonumenten. Indien beschermde soorten voorkomen, kan een vervolgonderzoek noodzakelijk zijn. Eveneens dient te worden onderzocht of er gebruik kan worden gemaakt van gedragscodes en worden mogelijkheden tot ontheffing verkent.

Een quickscan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quickscan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft, kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en –beheer na afloop van het onderzoek.

1.2.2. Uitvoer onderzoek

Op 21 december 2020 is een bezoek gebracht aan het plangebied en directe omgeving. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten en de indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Er is gebruik gemaakt van een verrekijker en fotocamera. De weersomstandigheden waren bewolkt, regenachtig, 8°C (KNMI, z.d.).

Tijdens het onderzoek waaruit dit rapport is voortgekomen is niet alleen gelet op flora en fauna binnen de contouren van het plangebied, maar ook op beschermde flora en fauna in de nabije omgeving. Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten ervoor kunnen komen in het plangebied.

2. Wetgeving

De Wnb regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren en de bescherming van gebieden. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Wnb. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep. De Wnb kent drie verschillende beschermingsregimes:

- Vogelrichtlijnsoorten;
- Habitatrichtlijnsoorten;
- Andere soorten.

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing. Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze ontheffing wordt slechts verleend indien:

- Er geen bevredigend alternatief is;
- Er sprake is van een wettelijk belang;
- Geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Zie Bijlage 1 voor het Wettelijk kader van de soortbescherming in de Wnb.

De Wnb beschermt ook een aantal planten en vissen die onder de Flora- en faunawet niet beschermd waren. Hiermee is rekening gehouden in onderliggende natuurtoets, zie verder in paragraaf 4.1 aanwezigheid beschermde soorten (Overheid, 2015).

3. Gebiedsomschrijving

3.1. Huidig gebruik planlocatie en omgeving

Het plangebied ligt in het buitengebied van Haaksbergen. Volgens de kaart 'Landschappelijk raamwerk' (Gemeente Haaksbergen, z.d.) ligt het plangebied deels in een ontginningslandschap en deels in een kampenlandschap. Het ontginningslandschap is een zandlandschap dat tot 1900 werd gekenmerkt door grote openheid, bestaande uit 'woeste' gronden en heidevelden. In de 20e eeuw zijn echter nagenoeg alle heidegebieden tot cultuurland ontgonnen. Dat werd mogelijk gemaakt door de opkomst van kunstmest, de veranderde economie en de laatste verdeling van markegronden in 1886. Door de kunstmest kon men heidegronden in bouw- of grasland omzetten landbouwgronden. Een kamp is een kleine individuele akker, ook wel eenmans-es genoemd, waarbij ieder gezin zijn eigen bouwland bewerkte. Het dekzandgebied wordt vooral bepaald door het licht glooiende halfopen landschap dat is ontstaan vanuit de beken en kleinschalige veldontginningen. Kenmerken van een kampenlandschap zijn houtwallen en houtsingels in combinatie met een kleinschalig, onregelmatig verkavelingspatroon (Gemeenten Haaksbergen en Hof van Twente, 2005).

Het plangebied wordt omgeven door agrarische percelen met verspreid staande boerderijen. Het agrarische gebied heeft een vrij open karakter met relatief weinig opgaand groen zoals bomenrijen en houtwallen. Het perceel wordt omsloten door graslandpercelen met ten zuiden de N18 (Twenteroute) en het dorp Haaksbergen.

Het onderzoeksgebied betreft diverse agrarische akker- en graspercelen. Om het plangebied lopen diverse waterafvoersloten. Tussen de N18 en het plangebied is een met wildmengsel ingezaaid en jong bosplantsoen ingeplante groenstrook aanwezig.

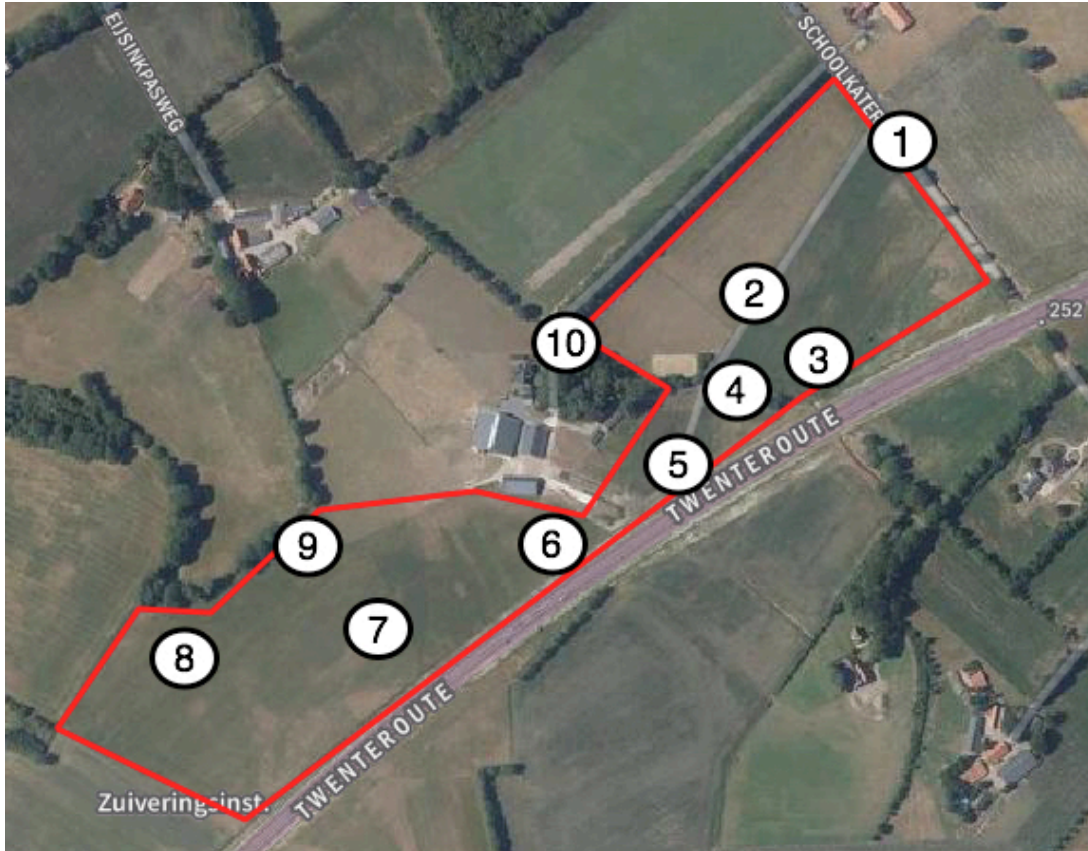

Afbeelding 1 & 2. Locatie plangebied (rood) (Pdok, z.d.)

3.2. Projectvoornemen

Met de voorgenomen ontwikkelingen worden de agrarische percelen opnieuw ingericht met zonnepanelen. Ten behoeve van de reconstructie verdwijnt plaatselijk begroeiing, maar dit blijft beperkt tot de kruidlaag. De werkzaamheden zijn gepland na het verkrijgen van de benodigde vergunningen.

3.3. Foto impressie planlocatie

1. Planlocatie gezien v.a. Schoolkaterdijk

2. Zicht op Schoolkaterdijk 51

3. Agrarische akker met elzenbosje (links)

4. Waterafvoersloot nabij elzenbosje

5 & 6. Ingezaaide en met jong bosplantsoen aangeplante groenstrook langs N18

7. Agrarische grasperceel (eenmanses)

8. Opgaande houtwal langs planlocatie

9. Houtwal met 'droge' waterafvoersloot

10. Eikenbeplanting langs eigen weg/planlocatie

4. Gebiedsbescherming

4.1. Natura 2000

Onderstaande informatie in paragraaf 4.1 is gebaseerd op de volgende informatiebronnen: (Rijksoverheid, 2019), (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, z.d.) & (Kadviewer, z.d.).

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze gebieden wordt de flora en fauna in combinatie met hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit in stand te houden of te verbeteren. Om te voorkomen dat de natuur in Europa zijn biodiversiteit verliest zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn opgericht. Deze richtlijnen bestaan uit twee delen, namelijk de soorten- en gebiedsbescherming

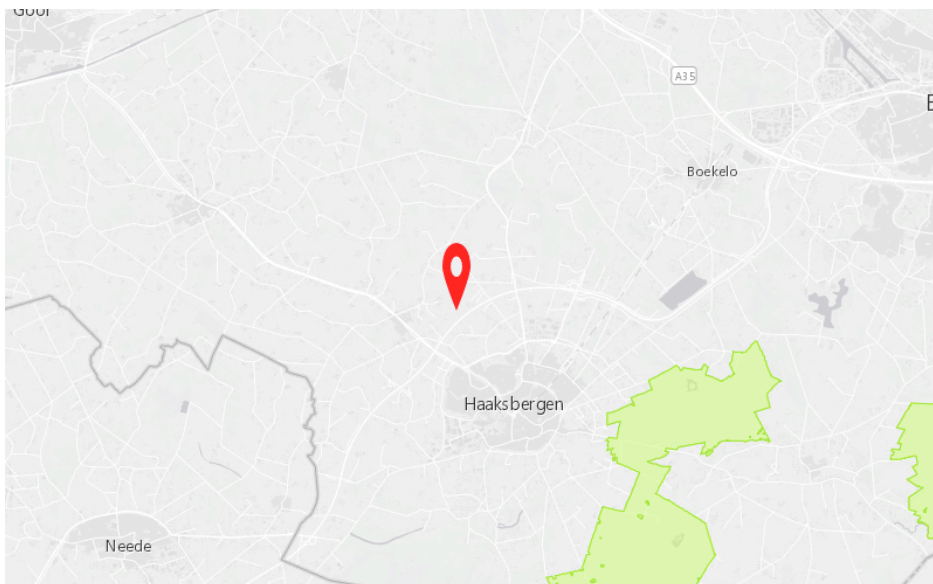
Een project mag pas worden uitgevoerd als:

- De natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast;
- In geval van een negatieve impact een alternatief of milderende maatregelen worden voorzien die de negatieve impact tenietdoen;
- Indien alsnog tot uitvoering wordt besloten om dwingende redenen van groot openbaar belang, alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Op circa vier kilometer ten zuidoosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Buurserzand & Haaksbergerveen (gebiedsnummer 53).

Wijziging beleidsvoering:

Door het veranderen van de beleidsvoering m.b.t. tot het landelijk stikstof probleem wordt voor alle ruimtelijke ontwikkelingen gebruikt gemaakt van de beslisboom. Voor alle "nieuwe" ontwikkelingen moet een AERIUS-berekening worden uitgevoerd. Uit de AERIUS-berekening zal blijken of met de voorgenomen ontwikkeling de stikstof depositie toeneemt. Als de uitkomst hiervan nul Mol/ha/jaar is kan een vergunning worden verleend. Als de stikstof uitstoot toeneemt moet deze berekening worden voorgelegd aan bevoegd gezag (provincie Overijssel). Deze zal besluiten of er een vergunning voor de voorgenomen werkzaamheden benodigd is. U dient de gemeente te raadplegen of een AERIUS-berekening uitgevoerd dient te worden.

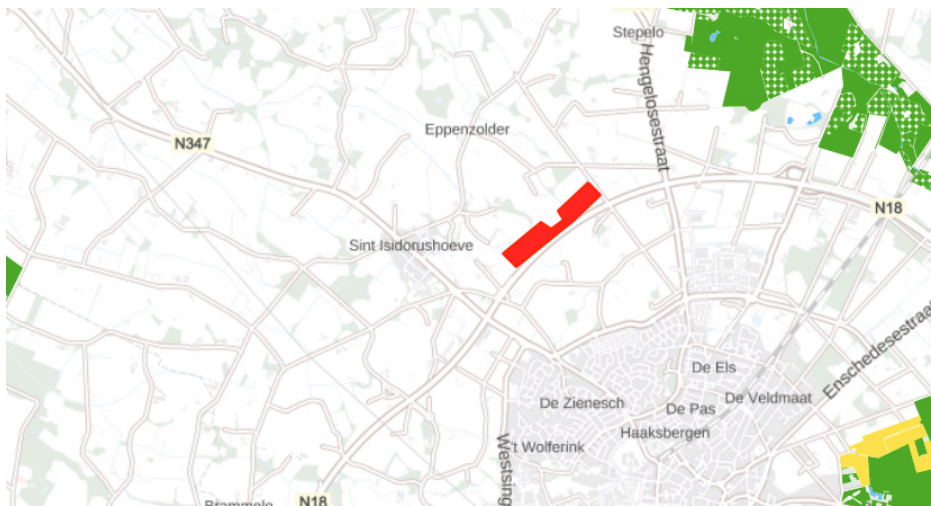

Afbeelding 3. Locatie plangebied (rood) Natura 2000 (groen)

4.2. Natuur Netwerk Nederland (NNN) & Zone Ondernemen met Natuur en Water (Zone ONW)

Het NNN is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en de omliggende agrarische gebieden verbinden. Door de natuurgebieden samen te brengen wordt er voor een groot samenhangend netwerk gezorgd. Grotere natuurgebieden zijn beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. De gebieden zijn gevarieerder en er kunnen meerdere planten en dieren leven, daarnaast wordt de verspreiding hierdoor makkelijker (Rijksoverheid, z.d.).

De planlocatie ligt niet binnen de begrenzing van het NNN. De dichtstbijzijnde gebieden betreft het Twickel, op circa 1,5 kilometer ten oosten van de planlocatie. Grenzend aan het NNN ligt het Zone ONW, de Zone ONW is globaal begrensd. Hier is het beleid gericht op het creëren van ruimte voor economische ontwikkelingen zoals de landbouw, recreatie en natuur gebonden woon- en werklocaties (bijvoorbeeld nieuwe landgoederen) (Provincie Overijssel, z.d.).

Afbeelding 4. Locatie plangebied (rood) NNN (groen & geel) Zone ONW (groen gestippeld) (Provincie Overijssel, z.d.) (Nationaal georegister, z.d.)

4.3. Weidevogelgebied

Met betrekking tot het weidevogel- en korhoengebied en beschermde landschapselementen geldt dat de planlocatie buiten de bufferzone of weidevogel- en korhoengebieden ligt. Deze bufferzone ligt in een straal van 5 kilometer om het weidevogelgebied heen. De bufferzone van het weidevogel- en korhoengebied ligt op circa 11 kilometer ten noorden van de planlocatie (Nationaal georegister, z.d.).

5. Beschermd flora en fauna

5.1. Flora

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in een voor flora minder geschikte periode, waardoor een deel van de kruidlaag niet herkenbaar meer aanwezig is.

De planlocatie bestaat uit agrarische akker- graslandpercelen. Op de planlocatie is een elzenbosje aanwezig, in de struiklaag staat gewone braam. Tussen de N18 en de planlocatie is een groenstrook, dat is ingezaaid met wildmengsel en aangeplant met jong bosplantsoen soorten als slee- en meidoorn, aanwezig. Aan de noordwestkant van het plangebied grenst de planlocatie aan een houtwal waarin loofhout soorten als zomereiken en ruwe berk staan. In de struiklaag is dominant gewone braam aanwezig, in de kruidlaag staan koningsvarens.

Beschermd en monumentale bomen

De gemeente Haaksbergen heeft een gemeentelijke bomenlijst opgesteld waarop beschermde en monumentale bomen staan vernoemd. Uit deze lijst is gebleken dat er geen beschermingswaardige bomen op de planlocatie en de directe omgeving aanwezig zijn (Gemeente Haaksbergen, 2015).

Effectenbeoordeling

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Recente waarnemingen van beschermde plantensoorten ontbreken eveneens. In combinatie met de voedselrijke omstandigheden in de omgeving en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit te sluiten. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

5.2. Zoogdieren

Onder zoogdieren worden hier bedoeld alle grond- en boomgebonden zoogdieren met uitzondering van vleermuizen.

Beschermd soorten

Egel

De egel leeft in bijna alle landschappen zoals tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. Egels zijn nachtactief. Overdag slapen ze in een moeilijk te vinden nest van bladeren, mos of ander materiaal dat zich vaak onder (braam)struiken of takkenbossen bevindt. Een groot deel van het jaar (november/december tot april/mei) zijn ze in winterslaap, waaruit ze af en toe wakker kunnen worden. Egels zijn altijd alleen op stap en vormen geen vaste paartjes. Ze hebben min of meer een vast 'leefgebied' (Zoogdierverseniging, z.d.).

Kleine marterachtigen: Bunzing, hermelijn en wezel

De bunzing en hermelijn komen voor in allerlei verschillende landschapstypen, de voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komen deze soorten voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor daar kunnen ze tussen stobalen en op hoozolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen (Vogel bescherming Nederland, z.d.) (Zoogdierverseniging, z.d.). Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap (Rd) maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland). Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Ze zoeken graag dekking op,

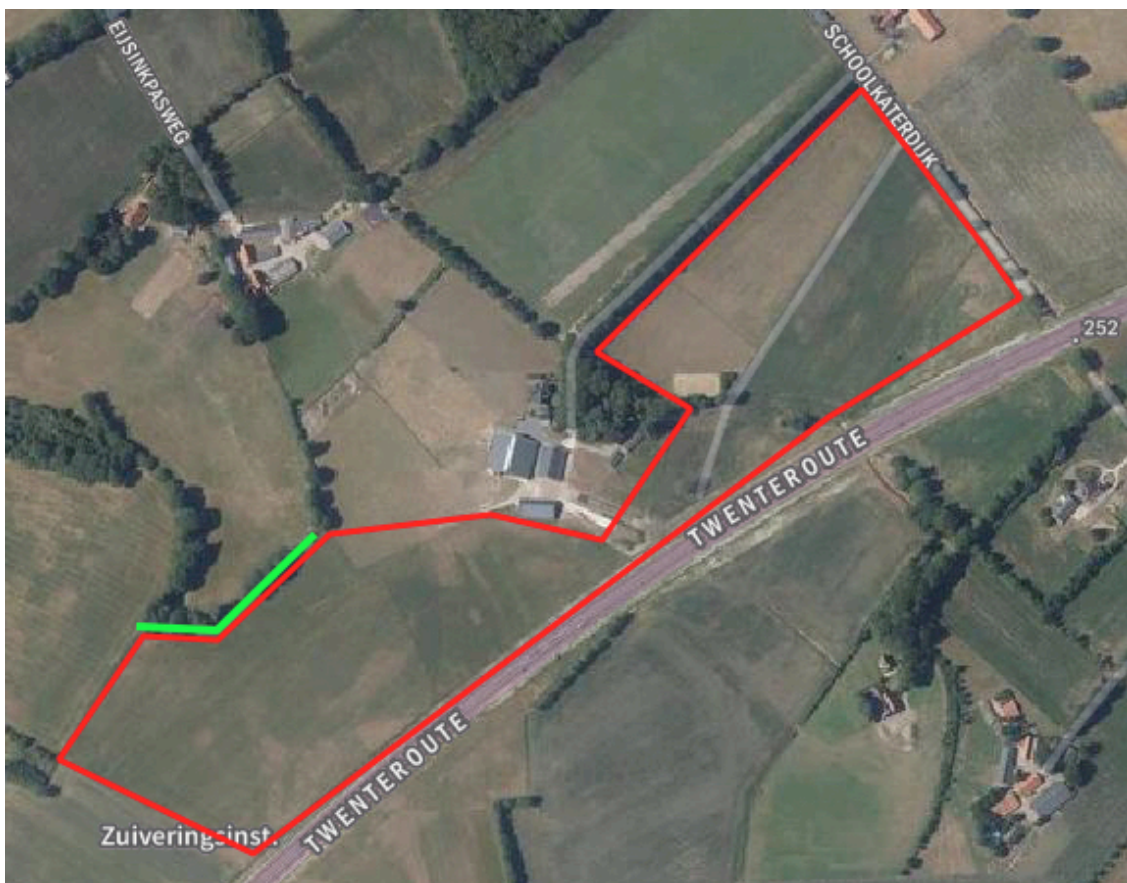
bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt (Zoogdiervereniging, z.d.).

De houtwal ten noordwesten van de planlocatie biedt een geschikt habitat voor soorten als egel en kleine marterachtigen.

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Ook andere open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte gebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 meter onder het maaiveld (Zoogdiervereniging, z.d.).

In de houtwal zijn geen zichtbaar aanwezige dassenpijpen en/of burchten aangetroffen. Echter door de dichte begroeiing zijn deze niet uit te sluiten. Wel maakt de das gebruik van de houtwal en mogelijk het plangebied om te mitigeren en/of te foerageren. Er zijn diverse wildwissels van das aanwezig.

Afbeelding 5. Locatie plangebied (rood), voor das geschikte houtwal (groen)

Wildwissels van das (rode pijl)

Algemene soorten

Algemeen voorkomende zoogdierensoorten zoals huismuis, huisspitsmuis, haas en ree komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied voor. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

Effectenbeoordeling

Egel en kleine marterachtigen

Tijdens de werkzaamheden blijft de houtwal ongeroerd. Om verstoring aan eventueel aanwezige rust en verblijfplaatsen in de houtwal te voorkomen dient gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode van egel en kleine marterachtigen, buiten de kraamtijd en winterrust van egels (kwetsbare periode: 15 maart t/m 1 september, eind november/ eind april). Als de werkzaamheden niet buiten de kwetsbare periode kunnen worden uitgevoerd, dient er door een inzake deskundige ecooloog een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, deze moet ter goedkeuring aan de opdrachtgever en bevoegd gezag worden voorgelegd.

Das

Om het gebruik van de houtsingel en het plangebied vast te kunnen stellen dient nader onderzoek worden uitgevoerd, waarna mogelijk een ontheffing moet worden aangevraagd.

Algemene soorten

De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt, moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle planten en dieren geldt.

5.3. Vleermuizen

Tijdens de veldinventarisatie is de potentie onderzocht van het plangebied voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidig geldende vleermuisprotocol (2021)

aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse (Netwerk Groene Bureaus, 2021) (Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, 2011).

Verblijfplaatsen

Op de planlocatie zijn geen bomen aanwezig die worden gekapt. De ruimtelijke ontwikkeling heeft geen negatief effect op mogelijke verblijfplaatsen van deze soort.

Foerageergebied en vlieg- en mitigatieroutes

Boven het plangebied wordt mogelijk gevoerageerd door vleermuizen. Hier is echter geen sprake van een foerageergebied dat van essentieel belang is voor vleermuizen. In de directe omgeving zijn vele vergelijkbare en meer geschikte locaties aanwezig. Daarnaast blijft tijdens en na de ruimtelijke ontwikkeling het plangebied geschikt als foerageergebied. Het plangebied vormt geen schakel als vlieg- en mitigatieroute.

Licht

Met de nieuwe inrichting moet rekening worden gehouden met kunstmatige lichtbronnen om lichtverstoring te voorkomen. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiviteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat er geen verstoring van strooilicht plaatsvindt. Werk met vleermuisvriendelijke verlichting en maak de verlichting dynamisch. Te allen tijde moet de verlichting naar beneden gericht zijn om verstoring door middel van strooilicht te voorkomen.

Effectenbeoordeling

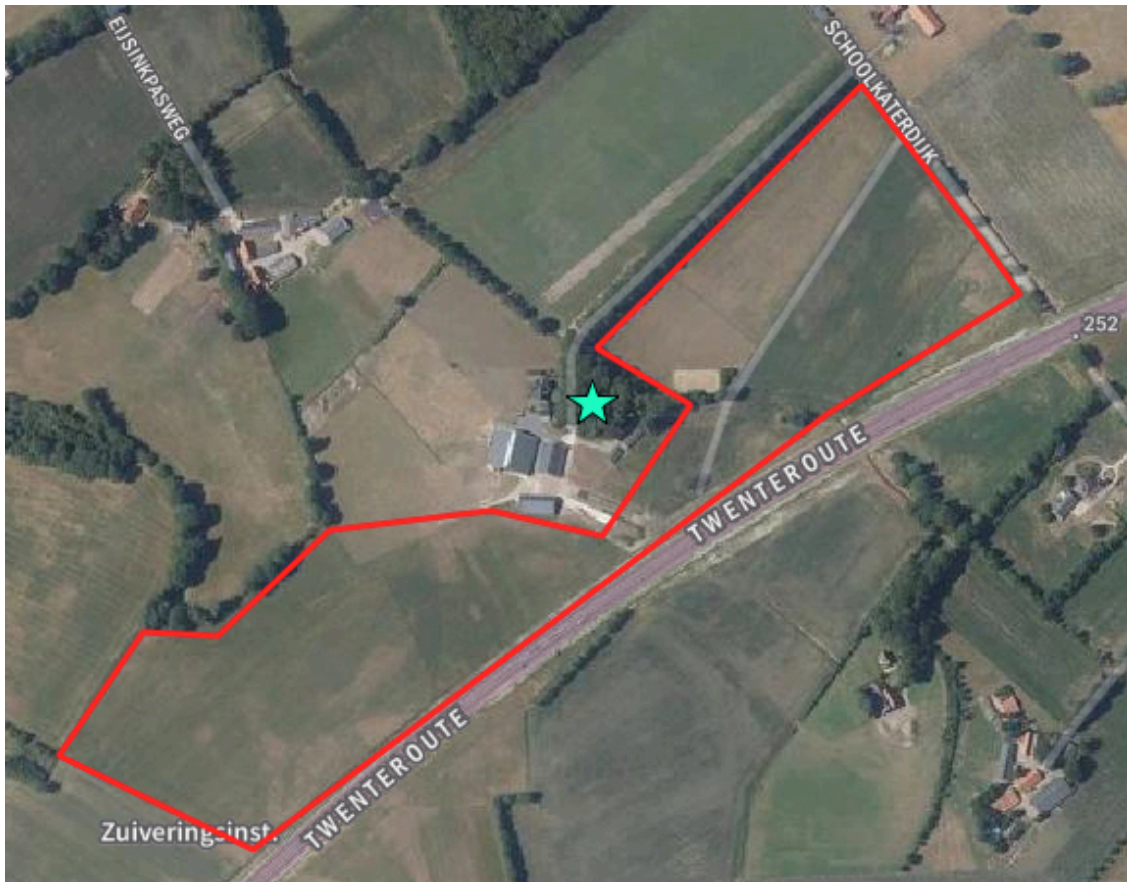
Op basis van het veldbezoek is de inschatting dat de vleermuizen geen gebruik maken van de agrarische percelen. Nader onderzoek en/of ontheffing aanvragen is niet nodig.

5.4. Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nest- en verblijfplaats

Steenuil

De steenuil leeft gebruikelijk op erven van burgerwoningen, bij boerderijen in het agrarische cultuurlandschap en aan dorpsranden. Het ideale leefgebied van de steenuil voorziet het hele jaar in voedsel, geschikte nestplek en in voldoende veiligheid. Dit uit zich o.a. in een gevarieerd aanbod van prooien, voldoende nestplaatsen in boomholten, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen, voldoende zit- en uitkijkposten open en erven met bebouwing, beplanting, tuinen, moestuinen en weilandjes met (hobby)vee (BIJ12, 2017).

Afbeelding 6. Locatie plangebied (rood), steenuilen nestkast (groen)

Steenuilen nestkast (rood omcirkeld)

In een van de eikenbomen staande nabij de planlocatie is een steenuilen nestkast aanwezig. Uit bureau onderzoek blijkt dat er, zowel op de planlocatie en in de omgeving meerdere waarnemingen van steenuilen bekend zijn. Het is zeer waarschijnlijk dat de planlocatie een onderdeel uitmaakt van het territorium, het foerageergebied en/of het functionele leefgebied van deze soort. Omdat de steenuil een relatief klein territorium bezit en er meerdere waarnemingen in de omgeving bekend zijn is het noodzakelijk om te onderzoeken of met de nieuwe inrichting een effect optreedt voor de steenuil.

Overige jaarrond beschermde nestplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn er geen horsten, roekenkolonie of geschikte (oude) kraaiennesten aangetroffen in het plangebied en nabije omgeving.

Overige broedvogels

De omgeving van het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels. Het plangebied biedt mogelijkheden voor nestlocaties. Tijdens de inventarisatie zijn geen nesten, nestactiviteiten en/of nestrestanten aangetroffen.

Effectenbeoordeling

Vogels met jaarrond beschermde nest- en verblijfplaats

Steenuil

Om te bepalen of met de voorgenomen werkzaamheden en nieuwe inrichting een effect optreedt op het foerageergebied en bijbehorende essentiële functionele leefomgeving van steenuil, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd, mogelijk met ontheffingsaanvraag als gevolg.

Overige broedvogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wnb een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen* moeten plaatsvinden.

**In het kader van de Wnb wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.*

5.5. Overige soorten

Het ontbreekt aan een geschikt leefgebied voor zwaarder beschermde soorten (amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) en dergelijke soorten komen dan ook met zekerheid niet voor op de planlocatie.

Algemene soorten komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied. Herkomst is terug te voeren op de eventueel aanwezige waterafvoersloten Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

Effectenbeoordeling

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied en doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Een ontheffing of nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

6. Conclusies

6.1. Overzicht van de bevindingen

Gebiedsbescherming	Aanwezigheid	Effecten	Aanbeveling
Natura 2000 - zuurgevoeligheid	habitat/soorten	mogelijk	AERIUS-berekening Overleg bevoegd gezag
Overige onderdelen NNN	n.v.t.		

Soortgroepen	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen
Flora – beschermde soorten	niet	geen	geen
Beschermde- en monumentale bomen	niet	geen	geen
Zoogdieren – beschermde soorten	mogelijk	mogelijk	geen, mits ¹
Zoogdieren – vrijgestelde soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Vleermuizen – verblijfplaatsen	niet	geen	geen
Vleermuizen – vlieg/foerageerroute	mogelijk	geen	geen, mits.. ²
Vogels – jaarrond beschermde nesten	mogelijk	mogelijk	nader onderzoek
Vogels – algemene broedvogels	mogelijk	beperkt	zorgplicht
Amfibieën/vissen – beschermde soorten	niet	geen	geen
Amfibieën/vissen – vrijgestelde soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Reptielen/ongewervelden – besch. soort	niet	geen	geen
Reptielen/ongewervelden – vrijgest. soort	mogelijk	beperkt	zorgplicht

¹= zie aanbevelingen egel en kleine marterachtigen

²=mits beperkt met lichtbelasting wordt omgegaan, aanwezige bomen en houtwallen blijven behouden

6.2. Aanbevelingen

Gebiedsbescherming

- Natura 2000: Wijziging beleidsvoering:
Voer een AERIUS-berekening uit om aan te bepalen of met de nieuwe ontwikkeling/inrichting negatieve effecten op Natura 2000 gebied plaatsvinden. Uit de AERIUS-berekening zal blijken of met de voorgenomen ontwikkeling de stikstof depositie toeneemt. Als de uitkomst hiervan nul mol/ha/jaar is kan een vergunning worden verleend. Als de stikstof uitstoot toeneemt moet deze berekening worden voorgelegd aan bevoegd gezag (provincie Overijssel). Deze zal besluiten of er een vergunning voor de voorgenomen werkzaamheden benodigd is.

Fauna

- Egel en kleine marterachtigen: Werk buiten de kwetsbare periode van egel en kleine marterachtigen, buiten de kraamtijd en winterrust van egels (kwetsbare periode: 15 maart t/m 1 september, eind november/eind april). Voer de werkzaamheden uit met een doorlooptijd die zo kort is als redelijkerwijs mogelijk;

Is het niet mogelijk buiten de kwetsbare periode te werken voer dan nader onderzoeken uit op deze soorten om aanwezigheid aan te tonen uit te sluiten.

- Als de werkzaamheden niet buiten de kwetsbare periode kunnen worden uitgevoerd, dient er door een inzake deskundige ecooloog een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, deze moet ter goedkeuring aan de opdrachtgever en bevoegd gezag worden voorgelegd;
- Das: Onderzoek naar aanwezigheid/afwezigheid bestaat uit drie veldinventarisaties gericht op dassen onder goede omstandigheden en voldoende verspreid over het jaar uitgevoerd (september t/m mei) in combinatie met bureau onderzoek. Mogelijk moet er een ontheffing bij bevoegd gezag worden aangevraagd;

Vogels:

- Steenuil: Om te bepalen of met de voorgenomen werkzaamheden en nieuwe inrichting een effect optreedt op de essentiële functionele leefomgeving dient nader onderzoek uitgevoerd te worden. Het bepalen van effecten is maatwerk, dit moet worden uitgevoerd door een inzake deskundige in samenwerking met de uilenwerkgroep in de desbetreffende omgeving. De aanwezigheid van de steenuil kan het hele jaar worden aangetoond. De meest optimale periode is van 15 februari tot en met 15 april (BIJ12, 2017);
- Effecten op beschermde soorten en soortgroepen waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn uitgesloten omdat er geen aanwijzingen zijn dat dergelijke soorten binnen invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen;
- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels in de omgeving van het plangebied te verwachten. Bezette nesten mogen nooit vernield worden. Verstoring is alleen toegestaan wanneer deze geen invloed heeft op de overleving van ouders en jongen. De piek van het broedseizoen ligt in de periode half maart-half juli, maar eerdere en latere broedgevallen komen voor;

Zorgplicht

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden;

Overige

- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een inzake deskundige. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan;
- Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland heeft gedragscode opgesteld voor de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en bestendig beheer of onderhoud. De gedragscode kan worden toegepast tijdens de voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden op locaties met wettelijk beschermde soorten. De gedragscode geeft invulling aan aantoonbaar zorgvuldig handelen. Behoud en herstel van biodiversiteit staat hierin centraal (Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland, 2020).

7. Kwaliteitsborging- en geldigheid

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Otte Groenadvies hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soorten- standaarden/kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente/provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en beheer. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Bibliografie

- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Steenuil*. Opgeroepen op 21 December 2020, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Steenuil*. Opgeroepen op 16 December 2020, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>
- Gemeente Haaksbergen. (2015, Oktober 27). *Gemeentelijke bomenlijst*. Opgeroepen op 21 December 2020, van https://www.haaksbergen.nl/Docs/Inwoners/Wonen/Gemeentelijke_Monumentenlijst.pdf
- Gemeenten Haaksbergen en Hof van Twente. (2005, Mei). *Landschapsontwikkelingsplan Haaksbergen en Hof van Twente*. Opgeroepen op 21 December 2020, van https://www.hofvantwente.nl/fileadmin/files/hofvantwente/inwoners/buitengebied/LOP_vastgesteld_eindrapport_mei_2005.pdf
- Helversen, D. &. (2011). *Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. Tirion Natuur.
- Kadviewer. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 21 December 2020, van <https://kadviewer.map5.nl>
- KNMI. (z.d.). Opgeroepen op december 21, 2020, van <https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/waarnemingen>
- Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland. (2020, Juli 7). *Gedragscode Soortenbescherming voor gemeenten*. Opgeroepen op 21 December 2020, van <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/08/Gedragscode%20SW%20EIndconcept%2020200709%20v1.0.pdf>
- Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland. (2014, Oktober 22). *Gedragsvode Flora- en faunawet bestendig beheer en onderhoud groenvoorzieningen*. Opgeroepen op 16 December 2020, van <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/06/Gedragscode%20Flora-%20en%20faunawet%20Stadswerk.pdf>
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (z.d.). *Natura 2000 gebieden*. Opgeroepen op 21 December 10, 2020, van <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- Nationaal georegister. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 21 December 2020, van <https://www.nationaalgeoregister.nl/geonetwork/srv/dut/catalog.search#/map>
- Netwerk Groene Bureaus. (2020, Oktober 28). *Vleermuisprotocol 2021*. Opgeroepen op december 19, 2020, van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Overheid. (2015, December 16). *Wet Natuurbescherming*. Opgeroepen op 21 December 13, 2020, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-10-01>
- Pdok. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 21 December 2020, van <https://www.pdok.nl/viewer/>
- Provincie Overijssel. (2019). *handreiking_soortenbescherming_definitief_juli_2019_web.pdf*.
- Provincie Overijssel. (z.d.). *Natuurnetwerk Nederland*. Opgeroepen op 21 December 2020, van https://services.geodataoverijssel.nl/viewer/layer/B46_natuur_en_landschap/B46_Natuurnetwerk_Nederland
- Rijksoverheid. (2019, Oktober 19). *Beslisboom: Toestemmingsverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten*. Opgeroepen op 21 December 10, 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/10/12/beslisboom-toestemmingverlening-stikstofdepositie-bij-nieuwe-activiteiten>

Rijksoverheid. (z.d.). *Natuur Netwerk Nederland*. Opgeroepen op 21 December 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit>

Vogel bescherming Nederland. (z.d.). Opgeroepen op september 24, 2020, van <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/gele-kwikstaart>

Zoogdiervereniging. (z.d.). *Das*. Opgeroepen op 21 December 2020, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/das>

Zoogdiervereniging. (z.d.). *Egel*. Opgeroepen op december 22, 2020, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/egel>

Zoogdiervereniging. (z.d.). Opgeroepen op December 21, 2020, van Hermelijn: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/hermelijn>

Zoogdiervereniging. (z.d.). Opgeroepen op December 21, 2020, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/wezel>

Bijlage

BIJLAGE 1: WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING – SOORTBESCHERMING

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van het onderdeel soortbescherming gegeven, wat relevant is voor onderliggende toetsing (Overheid, 2015).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Vogelrichtlijnsoorten
- Habitatrichtlijnsoorten
- Andere soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (art. 3.1 lid 1).

Habitatrichtlijnsoorten

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; (art. 3.5 lid 1) en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:
- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; (art. 3.5, lid 5)

De bijlagen zijn zeer uitgebreid en er staan ook veel soorten in genoemd die van nature niet in Nederland voorkomen.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een "nationale kop" op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als er geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (art. 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen Ten aanzien van vogels verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt

niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Ten aanzien van de overige Europees beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.5 lid 4). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de nationaal beschermde diersoorten geldt slechts een verbod op het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de nationaal beschermde plantensoorten geldt een verbod op het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2- 4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend op de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hieronder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af van of men kan voldoen aan de voorwaarden. Deze voorwaarden verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent - ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht - wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor Vogelrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en/of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor Habitatrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de andere soorten gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten, aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
11. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
12. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
13. in het algemeen belang.

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen ontheffing Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient het betreffende onderzoek bijgevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvgb) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvgb wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning.

Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de ontheffing Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd (Overheid, 2015).

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH₃) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- ▶ Kenmerken
- ▶ Samenvatting emissies
- ▶ Depositieresultaten
- ▶ Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
<https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers>.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Pure Energie Zon B.V.	Schoolkaterdijk, 7482 PX Haaksbergen

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Zonnepark N18 Noord	RbPj4ZxPPX4R

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
01 februari 2021, 15:04	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	83,31 kg/j
NH ₃	< 1 kg/j

Resultaten

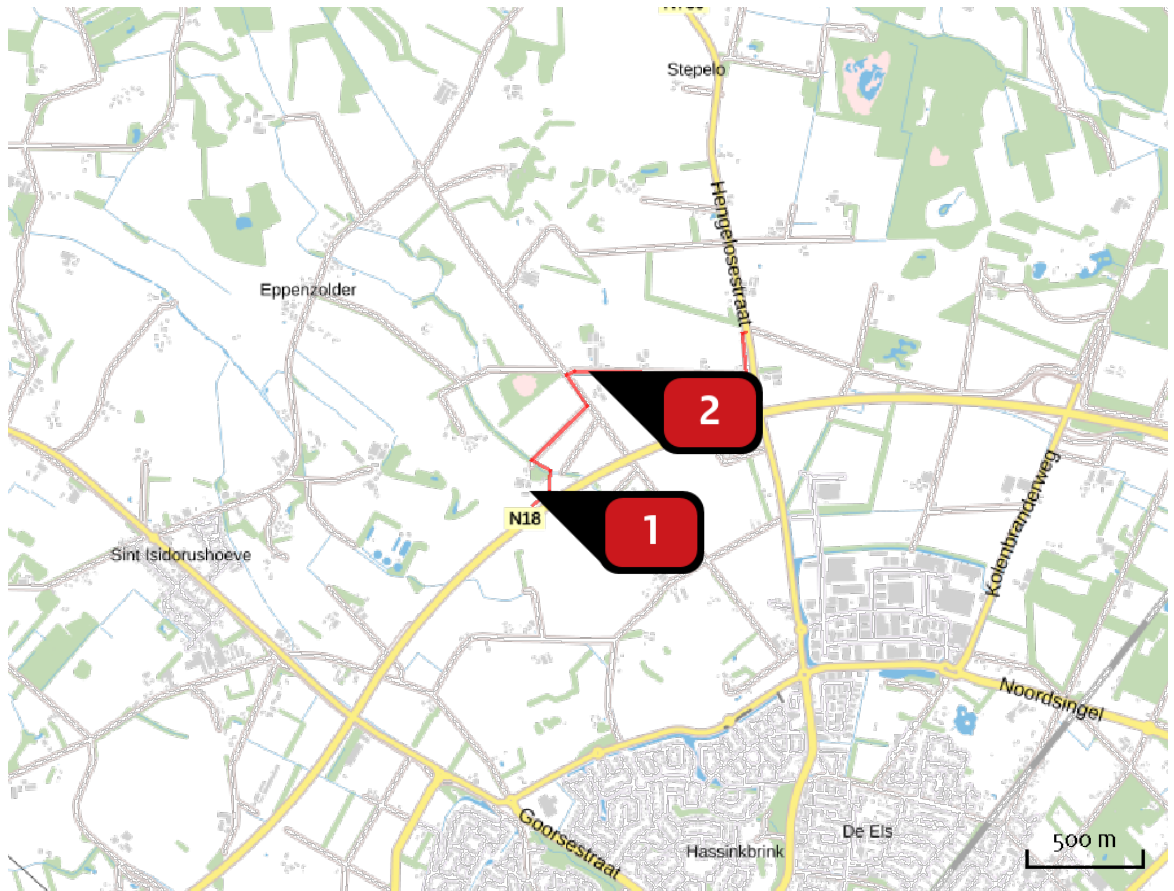
Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Berekening in kader van aanleg Zonnepark N18 Noord.

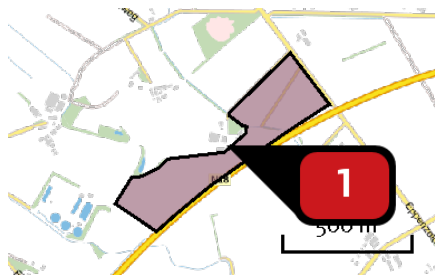
Locatie
Situatie 1

Emissie
Situatie 1

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	 Bron 1 Mobiele werktuigen Bouw en Industrie	< 1 kg/j	59,94 kg/j
2	 Bron 2 Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	23,38 kg/j

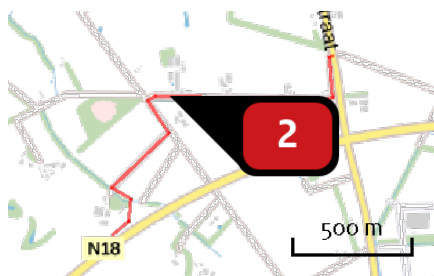
Emissie
(per bron)
Situatie 1

Naam
Locatie (X,Y)
NOx
NH3

Bron 1
246420, 466502
59,94 kg/j
< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Heftruck/ minitrekker	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	17,58 kg/j < 1 kg/j
AFW	Hijskraan	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	11,04 kg/j < 1 kg/j
AFW	Graafmachine	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	7,29 kg/j < 1 kg/j
AFW	Reach stacker	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	15,12 kg/j < 1 kg/j
AFW	Minishovel	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	2,38 kg/j < 1 kg/j
AFW	Palenrammer	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	6,53 kg/j < 1 kg/j

Naam **Bron 2**
 Locatie (X,Y) **246672, 467017**
 NOx **23,38 kg/j**
 NH₃ **< 1 kg/j**

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	24,0 / etmaal	NOx NH ₃	3,83 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	10,0 / etmaal	NOx NH ₃	14,96 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2,0 / etmaal	NOx NH ₃	4,58 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2020_20201216_c759386971

Database versie 2020_20201216_c759386971

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020>

Toelichting toetsing Wet natuurbescherming – Aanleg zonnepark N18 Noord in Haaksbergen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb beschermt onder andere Natura 2000-gebieden. Activiteiten die in het kader van de aanleg van het zonnepark worden uitgevoerd, kunnen door de uitstoot van stikstof, negatieve effecten hebben op een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde rand van het zonnepark tot aan het Natura-2000 gebied Wierdense Veld ligt op ongeveer 5 kilometer afstand.

Voorgenomen werkzaamheden

Voor de aanleg van het zonnepark (gedurende 4-6 maanden) worden mobiele werktuigen ingezet en ontstaan tijdens de aanleg extra vervoersbewegingen van verkeer naar de locatie. Deze mobiele werktuigen en verkeer stoten stikstof uit. Voor een zonnepark geldt dat er in de gebruiksfase vrijwel geen stikstof wordt uitgestoten. Hierdoor is de gebruiksfase niet meegenomen in de toetsing.

Pure Energie en Energiecoöperatie Haaksbergen (ECH) streven er naar om bij de aanleg van een zonnepark elektrische machines en mobiele werktuigen in te zetten. Hiertoe bestaat in ieder geval de mogelijkheid door de bij aannemers beschikbare elektrische minishovels en graafmachines. Daarnaast is de verwachting dat de komende jaren de ontwikkeling van elektrische mobiele werktuigen wordt doorgezet waardoor er meer mogelijkheden voor inzet van elektrische mobiele werktuigen zal komen.

Voor bepaalde werkzaamheden is de inzet van diesel aangedreven werktuigen momenteel nog noodzakelijk. Op basis van het voorgaande is verder inzichtelijk gemaakt welke werkzaamheden stikstofdepositie veroorzaken en of er effecten hiervan zijn op een Natura 2000-gebied.

Effecten werkzaamheden

Om te bepalen of met de nieuwe ontwikkeling/inrichting negatieve effecten op een Natura 2000-gebied plaatsvindt is een berekening uitgevoerd met AERIUS calculator. De berekening is uitgevoerd aan de hand van de werklocaties, in te zetten voer- en werktuigen met benodigde draaiuren en het wegverkeer van en naar het terrein. De ingevoerde parameters voor mobiele werktuigen zijn bepaald aan de hand van een schatting van geschatte draaiuren per mobiel werktuig. De aantallen draaiuren zijn in samenwerking met een aannemer ingeschat op basis van aangeleverde gegevens en ervaring met projecten elders. De emissiefactoren per mobiel werktuig zijn de standaardwaarden zoals die door AERIUS worden bepaald. Voor het bouwjaar van de werktuigen is vanaf 2015 en jonger aangehouden.

Voor het wegverkeer van en naar het terrein is gekozen om te rekenen met een worstcase situatie waarbij sprake is van een aantal voertuigen per etmaal. In de praktijk zullen in een rekenjaar niet dagelijks deze aantallen voer- en werktuigen naar het terrein komen.

Invoergegevens AERIUS

Bron 1 - Mobiele werktuigen – Bouw en industrie

In te zetten mobiele werktuigen	Mobiel werktuig in Aerius*	Vermogen	Belasting	Draaiuren	Emissiefactor	Emissie NOx
Heftruck/mini-trekker	Ruw terrein vorkheftruck	100 kW	74 %	264 uren	0,9 g/kWh	17,58 kg/j
Hijskraan (plaatsen omvormers en inkoopstation)	Hijskraan	100 kW	69 %	160 uren	1,0 g/kWh	11,04 kg/j
Graafmachine	Graafmachine	60 kW	69 %	220 uren	0,8 g/kWh	7,29 kg/j
Reach Stacker	Verreiker**	250 kW	84 %	80 uren	0,9 g/kWh	15,12 kg/j
Minishovel	Bulldozer	60 kW	55 %	80 uren	0,9 g/kWh	2,38 kg/j
Palenrammer	Bulldozer	60 kW	55 %	220 uren	0,9 g/kWh	6,53 kg/j

* Voer- en werktuigen hebben een bouwjaar vanaf 2015

** Bouwjaar vanaf 2014

Bron 2 – Wegverkeer – Buitenwegen – 1.700 meter

Voer- en werktuigen*	Aantal voertuigen p/etmaal	In file	Emissie NOx
Licht verkeer	24	0 %	3,83 kg/j
Middelzwaar vrachtverkeer	10	0 %	14,96 kg/j
Zwaar vrachtverkeer	2	0 %	4,58 kg/j

Uitkomst berekening

De stikstofuitstoot tijdens de aanleg van het zonnepark leidt tot een depositie van 0,00 mol/ha/jaar. Zie hiervoor ook de rapportage AERIUS in de bijlage.

Conclusie

De berekening laat zien dat de stikstofdepositie uitkomt op 0,00 mol/ha/jaar op habitattypen van Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat er verder geen vergunning in het kader van de Wnb noodzakelijk is.

Aanvullende notitie Flora en Fauna

Zonnepark N18 Noord Haaksbergen

Projectnummer: 201499
Datum: 31-3-2021
Projectleider: M. Elshof
Opgesteld: B. Haamberg

Aanleiding

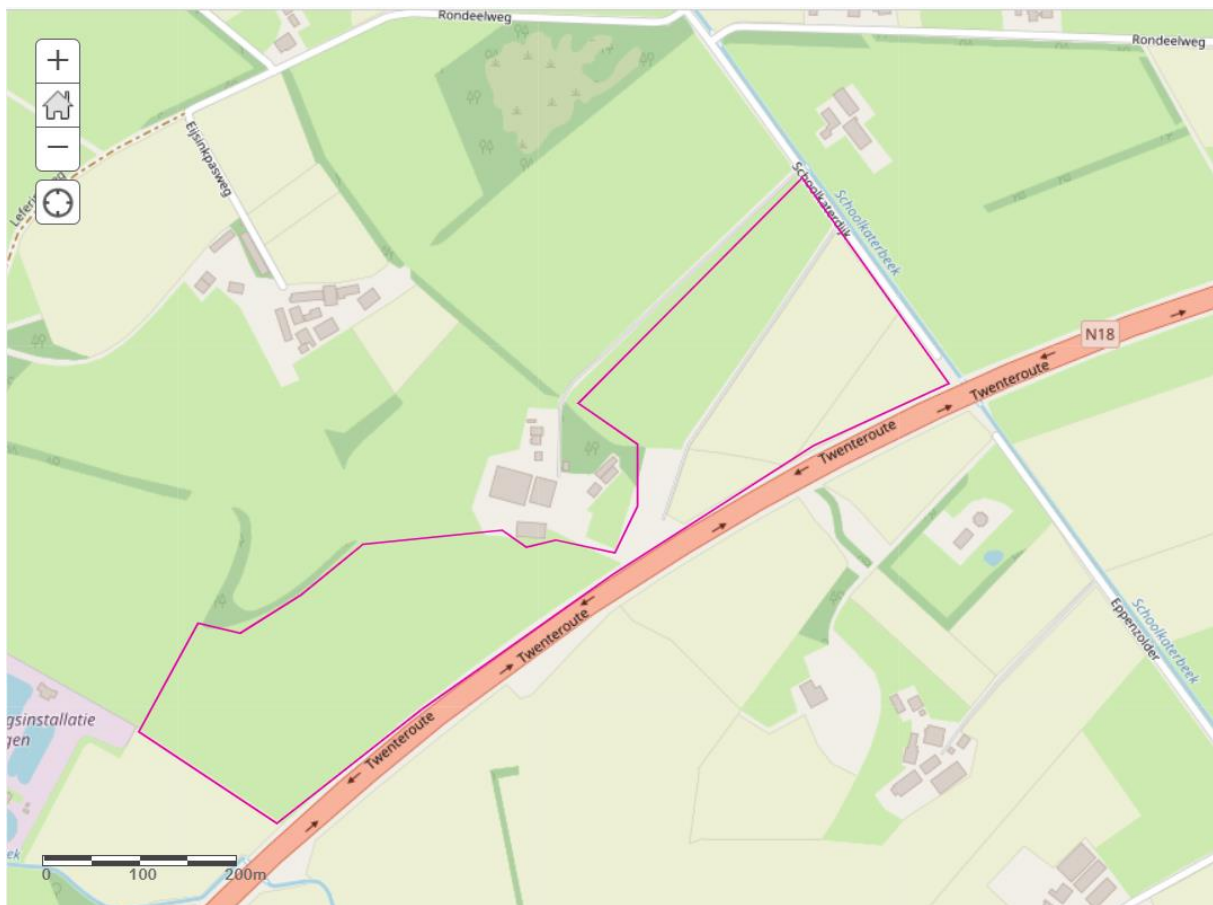
Pure Energie en de Energiecoöperatie Haaksbergen zijn voornemens om op locatie langs de N18 een zonnepark te ontwikkelen. Voor de realisatie van deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan natuurwetgeving en -beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Op basis van een eerder uitgevoerd verkennend onderzoek (Otte Groenadvies, 2020) wordt geconcludeerd dat steenuil en das op de projectlocatie op voorhand niet kunnen worden uitgesloten en dat nader onderzoek naar beide soorten noodzakelijk is. Op basis van het verkennend onderzoek en een tweetal extra veldbezoeken is de functie van het plangebied voor das en steenuil in beeld gebracht. In deze notitie worden de bevindingen van het veldonderzoek weergegeven en worden de effecten beschreven ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

Huidige situatie en ontwikkeling

Het plangebied bevindt zich in gemeente Haaksbergen en heeft een grootte van circa 14 hectare. Het plangebied wordt aan de zuidgrens begrensd door de recent aangelegde N18 en aan de noordoostzijde door de doodlopende Schoolkaterdijk. De westzijde van het gebied grenst aan bestaande bebouwing en de RWZI van Haaksbergen. Het grondgebruik is agrarisch. De noordkant van het terrein bestaat uit bouwland, de zuidkant uit graslanden. Figuur 1 toont de ligging van het plangebied. Bebouwing ontbreekt in het gebied maar is wel langs de randen aanwezig. Opgaande beplanting is aanwezig langs de noordrand van het plangebied (buiten het feitelijke plangebied) en bestaat uit zomereiken van een variërende ouderdom en omvang. Aan de westkant is een gemengde houtwal aanwezig met onder andere abeel, berk, zomereik en enkele struikvormers waaronder hazelaar. De kruidlaag van deze houtwal bestaat uit dichte opslag van gewone braam en adelaarsvaren. De betreffende houtwal valt buiten het plangebied. In het plangebied zelf zijn slechts enkele soorten planten vastgesteld waaronder Engels raaigras, gewone hoornbloem, gewone vogelmuur en gewone paardenbloem.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de realisatie van een zonnepark. Het zonnepark zal landschappelijk worden ingepast. Deze inpassing bestaat uit onder meer de aanleg van hagen met inheemse struikvormers, de realisatie van kruidenrijk grasland en de aanplant van fruitbomen. Figuur 1 toont de ligging van het plangebied.

Figuur 1. Plangebied Zonnepark N18 Noord. Bron: ESRI, 2021.

Figuur 2 toont foto's van het plangebied genomen op 13-01-2021, figuur 3 foto's van 02-03-2021 en figuur 4 enkele foto's van 30-03-2021.

Figuur 2. Impressie plangebied op 13-01-2021. Van links naar rechts en van boven naar onder: akker in noordoostzijde van het plangebied, zuidelijke rand van het plangebied, grenzend aan de N18, foto 3 en 4: houtwal aan de westzijde met daarin verschillende wildwissels, foto 5 en 6 grasland met Engels raaigras.

Figuur 3. Foto's van de houtwal met verschillende wildwissels. Foto's genomen op 2 maart 2021.

Figuur 4. Torenvalk kast in de aangrenzende houtwal, paardenwei en bosweide, allen onderdeel als leefgebied van de aanwezige steenuil.

Methode

Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie. De landelijke verspreidingsinformatie uit de NDFP is geraadpleegd om na te gaan voor welke soorten het plangebied een functie heeft (geraadpleegd op 13 januari 2021). Eveneens is gebruik gemaakt van gegevens uit atlanten om na te gaan of nabij het plangebied in het verleden beschermde soorten zijn aangetroffen.

Veldonderzoek

Op basis van een drietal veldbezoeken is de situatie beoordeeld op de geschiktheid van het terrein voor das en steenuil. De onderzoeksdata zijn weergegeven in tabel 1.

Datum	Type onderzoek	Start – eindtijd	Onderzoeker	Weersomstandigheden
13-01-2021	Verkennd onderzoek	10:00 – 14:00 :	B. Haamberg	4 °C, droog, zwaar bewolkt, windkracht 2 Bft
02-03-2021	Onderzoek naar das- en steenuil	16:00 – 20:00	B. Haamberg	9 °C, droog, onbewolkt, windkracht 1 Bft
30-03-2021	Onderzoek naar das- en steenuil	19:00 – 21:00	B. Haamberg	20 °C, droog, onbewolkt, windkracht 1 Bft

Tabel 1. Onderzoeksdata .

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming onderdeel soorten gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet verbiedt onder meer om beschermde soorten (opzettelijk) te verstoren, doden, vervoeren, bezit en handel. Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. Er is dan een ontheffing of vrijstelling nodig of er moet worden gewerkt conform een gedragscode.

De beschermde soorten zijn verdeeld in drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:
Alle vogels en vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn:
- Beschermingsregime "andere soorten".

Het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied.

Planten

Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied diverse algemene soorten planten waargenomen. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. De aangetroffen soorten zijn kenmerkend voor zeer voedselrijke omstandigheden.

Vleermuizen

In- en rondom het plangebied kunnen onder meer gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en mogelijk gewone grootoorvleermuis worden aangetroffen.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. In het plangebied zijn dan ook geen verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen aanwezig. Beplanting is binnen het plangebied niet aanwezig. Verblijfplaatsen in opgaande beplanting, bijvoorbeeld op het aangrenzende erf, blijven indien aanwezig behouden.

Foerageergebied en vliegroutes

Het huidige plangebied is als foerageergebied grotendeels ongeschikt. Alleen de randen van het terrein, waar opgaande beplanting aanwezig is, is als foerageergebied voor vleermuizen geschikt. Op deze locatie zijn naar verwachting veel insecten aanwezig.

Conclusie: neem bij het plaatsen van verlichting de maatregelen in acht om verstoring op vleermuizen te voorkomen. Indien dit wordt gedaan is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Overige grondgebonden zoogdieren

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen en literatuurgegevens worden ook algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied verwacht zoals ree, haas en diverse algemene muizensoorten. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied. Daarnaast gebruikt een aantal het plangebied als migratieroute.

Van de niet vrijgestelde soorten zijn uit de afgelopen 10 jaar, in de ruime omgeving (straal van 1.5 km) van het plangebied, waarnemingen bekend van eekhoorn, egel, steenmarter en bunzing (NDFF, 2021). In de door Otte Groenadvies uitgevoerde quickscan (Otte Groenadvies, 2020), wordt daarnaast melding gemaakt van aanwezigheid van de das. In de houtwal, gelegen in het westen van het gebied, zijn verschillende wissels aangetroffen. Otte Groenadvies concludeert dat betreffende wissels door de das gebruikt kunnen worden. Uit de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van de das binnen het gebied. De dichtstbijzijnde vindplaatsen bevinden zich ten oosten van Haaksbergen in het Buurserzand (NDFF, 2021).

Langs de randen van het plangebied is daarnaast gedeeltelijk geschikt leefgebied aanwezig voor kleine marters, waaronder wezel, bunzing en mogelijk hermelijn. Geschikt leefgebied bestaat onder meer uit de beplanting langs de N18 en de houtwal aan de westzijde van het plangebied.

Das

Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek op 13 januari 2021 is gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van de das. De betreffende houtwal is geïnspecteerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de das. Deze zijn niet aangetroffen in de betreffende houtwal en de directe omgeving. Hoewel de houtwal deels beschikt over een dichte kruidlaag van adelaarsvaren en braam kon de houtwal goed geïnspecteerd worden. De aanwezige wissels zijn geïnspecteerd op sporen die de aanwezigheid van de das (bijvoorbeeld haren) kan verraden. Betreffende sporen zijn niet aangetroffen. Op basis van het veldbezoek kan niet worden vastgesteld dat de aanwezige wild-wissels door de das gebruikt worden.

Op 2 maart 2021 zijn de aanwezige wissels geïnspecteerd op de aanwezigheid van sporen die duiden op de aanwezigheid van de das. Sporen in de vorm van haren, uitwerpselen, prenten en graafputjes zijn niet vastgesteld tijdens het veldbezoek.

Op 30 maart 2021 is de aanwezige houtwal wederom geïnspecteerd op de aanwezigheid van de das. Sporen in de vorm van haren, uitwerpselen, prenten en graafputjes zijn niet vastgesteld tijdens het veldbezoek.

Gelet op het ontbreken van sporen in de vorm van haren, uitwerpselen, prenten en graafputjes gedurende drie waarneemmomenten (tussen januari en maart 2021) en het ontbreken van waarnemingen in de omgeving in de afgelopen 10 jaar is het niet aannemelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van een territorium van de das. Mogelijk wordt het gebied incidenteel door de soort gebruikt om te migreren.

Vogels

Broedvogels

Langs de randen van het gebied kunnen verschillende algemene broedvogels worden aangetroffen. Het gaat daarbij om soorten die opgaande beplanting prefereren om in te nestelen. Het betreft onder meer merel, roodborst, winterkoning, vink, groenling, houtduif en turkse tortel. Het plangebied heeft vanwege het ontbreken van dekking geen belangrijke functie. Wel kunnen de oogstresten op de maïsakker als voedsel dienen voor de soort.

Vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Van deze soortgroep kunnen verschillende holenbroeders, waaronder koolmees- pimpelmees, spreeuw- en bonte vliegenvanger, in de opgaande beplanting buiten het plangebied tot broeden komen. Het plangebied is voor deze soorten zelf marginaal geschikt als foerageergebied. Van de genoemde soorten foerageert enkel de spreeuw wel op (pas gemaaid) grasland.

Vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen

Iets ten noorden van het plangebied is in de bestaande houtwal een kast voor de torenvalk aanwezig. Zowel tijdens het veldbezoek op 2 maart 2021 als gedurende het veldbezoek op 30 maart 2021 is rond de kast de torenvalk vastgesteld. De vogels zijn eveneens foeragerend waargenomen in de ruigere begroeiing rond de N18. Naar verwachting maakt het plangebied onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de torenvalk. Naast de torenvalk maakt het plangebied mogelijk onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de buizerd, sperwer en havik.

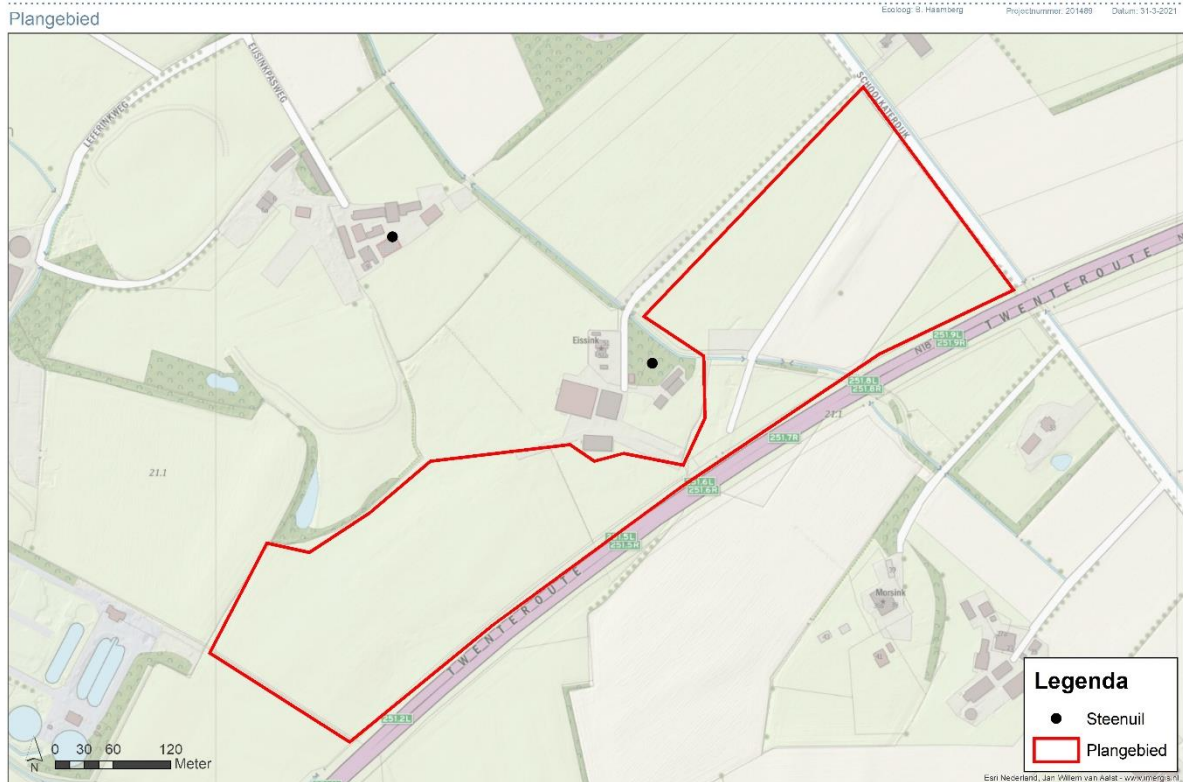
Steenuil

Voorkomen en functie

Uit de quickscan van Otte advies (2020) is gebleken dat op het erf een steenuil kast aanwezig is.

In 2011 is de soort hier voor het laatst met zekerheid waargenomen (NDFF, 2021). Daarnaast zijn uit de omgeving enkele andere territoria van de soort bekend, onder andere ten zuiden van de N18. De steenuil is voor zijn verblijfplaatsen grotendeels afhankelijk van nestkasten, of nestgelegenheid in bouwwerken, waaronder schuurtjes en stallen. De steenuil heeft baat bij een kleinschalig landschap met veel afwisseling tussen landschapselementen en kleinschalig agrarische percelen (waaronder paardenweitjes e.d.). Op 2 en 30 maart 2021 is het erf ten noorden van het plangebied bezocht om te onderzoeken of hier een steenuil aanwezig is.

Op 2 maart 2021 is een roepende steenuil gehoord op het erf gelegen ten noorden van het plangebied. De afstand tot het plangebied bedraagt enkele honderden meters. Mogelijk hetzelfde exemplaar is op 30 maart 2021 actief baltsend gehoord op het erf direct ten noorden van het plangebied, hoewel niet uitgesloten kan worden dat het een ander exemplaar vanuit een ander territorium betreft. De eigenaar van het erf heeft aangegeven dat de soort regelmatig rond de nestkast verblijft. Op basis van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat op het erf ten noorden van het plangebied een steenuil haar verblijfplaats heeft. De soort foerageert hoogstwaarschijnlijk voornamelijk op- en direct rondom het erf. Hier zijn veel prooien te vinden, waaronder kleine knaagdieren en in het seizoen ook volop meikevers. Afbeelding 5 toont de waargenomen locaties van de steenuil.

Figuur 5. Verspreidingskaart van de steenuil rondom het plangebied.

Overige soorten

Het is mogelijk dat de beplanting in het plangebied wordt gebruikt als landbiotoop voor enkele algemeen voorkomende amfibieën waaronder de bruine kikker. Overige zwaar beschermde soorten kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

Effecten

Verblijfplaatsen fauna

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen van beschermde fauna. Deze kunnen op basis van het uitgevoerde veldbezoek worden uitgesloten in het plangebied. Het ontbreken van verblijfplaatsen kan voornamelijk worden toegeschreven aan het huidige intensieve agrarische gebruik, waarin meerdere werkgangen per jaar worden uitgevoerd. Op het erf ten noorden van het plangebied is een verblijfplaats van een steenuil aanwezig. Deze verblijfplaats bevindt zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden en kan als zodanig blijven functioneren. Ook de verblijfplaats voor de torenvalk bevindt zich buiten de invloedssfeer van het plangebied. De betreffende verblijfplaats kan als zodanig blijven functioneren.

Foerageergebied en migratieroutes fauna

Het plangebied maakt onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de steenuil. Op basis van de biotoopeisen die de soort stelt zijn grote delen van het plangebied nu ongeschikt (maïsakker) of grotendeels

ongeschikt om te foerageren (intensief Engels raaigrasland). Verwacht wordt dat met de voorgenomen ontwikkeling een extensivering van het grondgebruik plaatsvindt waardoor de kwaliteit van het foerageergebied voor de steenuil toeneemt. Dit kan worden verklaard door de toegenomen dekking, terwijl met een toename van de kruidenrijkdom ook de insectenpopulatie zal toenemen. Tegelijkertijd blijft de bosweide en paardenweide aanwezig met voldoende kort gras om te foerageren. De kwaliteitsverbetering van het biotoop bestaat uit het extensiveren van het gebruik, de aanplant van inheems struweel en fruitbomen.

De maatregelen die genomen worden met betrekking tot de landschappelijke inpassing hebben ook een gunstig effect op de kwaliteit van het foerageergebied voor de torenvalk. Als gevolg van de voorgenomen extensivering nemen dekking en foerageermogelijkheden voor kleine knaagdieren toe.

Daarnaast kan het gebied mogelijk incidenteel worden gebruikt als incidentele migratieroute door de das. Tijdens drie veldbezoeken gericht op het vaststellen van de aan- of afwezigheid van de soort zijn geen sporen vastgesteld die duiden op de aanwezigheid van de soort. Negatieve effecten als gevolg van de ontwikkeling voor de das kunnen zich voordoen indien de dieren niet meer over het terrein kunnen migreren als gevolg van het plaatsen van een hek. Deze negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het terrein toegankelijk voor de das te houden.

Te nemen maatregelen

Ten aanzien van de Das en de Steenuil (en torenvalk) kunnen een aantal maatregelen worden genomen. Deze maatregelen zijn waar mogelijk toegepast in het opgestelde inrichtingsplan voor het zonnepark.

Mogelijke maatregelen ten gunste van de das

- Versterken bestaande houtwal door aanplant van boom- en struweelvormers;
- Aanbrengen nieuw struweel (lijnvormige landschapselementen) met besdragende struiken;
- Behoud van areaal grasland met voldoende structuurvariatie zodat de das voldoende regenwormen kan vinden);
- Omvorming van bouwland naar permanent grasland;
- Plangebied toegankelijk houden door het hekwerk zodanig aan te brengen dat de das toegang heeft tot het perceel (onderdoorgang);
- Extensivering van het beheer heeft ook een positief effect voor kleine marterachtigen.

Mogelijke maatregelen ten gunste van de steenuil (en torenvalk)

- Creëren landschapselementen struweel;
- Creëren overhoekjes;
- Creëren structuurvariatie met zowel lang gras als korte vegetatie;
- Aanplant van hoogstamfruit.

Conclusie

Het plangebied maakt onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de torenvalk en de steenuil. Verblijfplaatsen van beide soorten bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. De landschappelijke inpassing van het zonnepark heeft een positief effect op het foerageergebied en de kwaliteit van het foerageergebied voor steenuil en torenvalk. Aanwezigheid van de das kan op basis van het onderzoek

worden uitgesloten. Om het gebied passeerbaar te houden voor de soort dient het hekwerk zodanig geplaatst te worden dat dieren hier onder door kunnen. Er is geen ontheffing dan wel vergunning op basis van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk.

Literatuur

- ndff-ecogrid.nl
- Otte Groen Advies (2020). Quickscan Flora en Fauna N18 Haaksbergen, Nijverdal.